

FEDORETS V.

Institute of Higher Education of the National Academy of Pedagogical Sciences of Ukraine
Vinnytsia Academy of Continuous Education, Ukraine

KLOCHKO O.

Vinnytsia Mykhailo Kotsiubynskyi State Pedagogical University, Ukraine

UNVEILING THE VALUE-SENSIBLE PHENOMENOLOGY OF HEALTH AS AN ANTHROPO-DIMENSIONAL WAY OF PERFECTING THE HEALTH PRESERVING COMPETENCE OF A PHYSICAL EDUCATION TEACHER

On the basis of unveiling the axiological-sensible phenomenology of health, the article presents the development of the anthropological-value and technologically oriented concepts and methodological strategies aimed at perfecting the methodology and methods of development of a health preserving competence of Physical Education teachers in conditions of post-graduate education. The phenomenon of health is viewed as the final goal and the target reason for the development and implementation of the health preserving competence. Accordingly, on the basis of the stated problem-targeted visions and attitudes, health is structured and specified representing itself as a sum of “competence oriented concepts”. Among the stated concepts, the concepts of “Health-value” and Health-sense” are the ones, which are methodologically significant and system-organizing. Due to the development of the “Health-value” and Health-sense” concepts, the value-sensible phenomenology of health transforms into the content and structure of the health preserving competence and thus defines phenomenological-value and anthropo-dimensional ways and strategies of its implementation. We form the concept of health values hierarchization. This concept is represented as a significant and system-organizing methodological principle and a relevant methodological and technological condition for implementation of the health preserving competence. The developed concept the sense-creating strategies is a relevant component of the methodology, methods and technology of development of the health preserving competence of a Physical Education teacher as well as of preservation of health and life of the participants of the educational process.

Key words: health preserving competence of a Physical Education teacher, post-graduate education, pedagogy of health, methodology, methods, sense, axiology, health, professionalization, professional education

Стаття надійшла до редакції 24.10.2019 р.

УДК 373.3.016:796

DOI: <https://doi.org/10.33989/2075-146x.2019.24.194887>

ОЛЬГА ФРОЛОВА

ORCID ID 0000-0003-1032-3789

ІЛЛЯ ЯРХО

Маріупольський державний університет

**МОТИВАЦІЯ ДІТЕЙ МОЛОДШОГО ШКІЛЬНОГО ВІКУ
ДО ЗАНЯТЬ СПОРТОМ У ПОЗАУРОЧНИЙ ЧАС**

У статті проаналізовано проблеми та напрямки мотивації дітей молодшого шкільного віку до занять спортом у позаурочний час – у секціях, спортивних колективах, власними силами (вдома чи на вуличних спортивних майданчиках). Виявлено мотиви до занять спортом (комунікаційні, психологічні, соціальні, виражальні) та ключові мотиваційні засоби (вербально-спонукальні, демонстраційно-спонукальні, образно-спонукальні, подієво-спонукальні, візуально-спонукальні). Подано характеристику способу життя сім'ї молодшого школяра, які підвищують зацікавленість дитини у спорті. Описано деструктивні чинники, які негативно впливають на мотивацію особистості періоду «зрілого дитинства» до занять фізичною культурою та спортом (нерегулярність тренувань, примус, неправильний вибір виду спорту, відсутність дисципліни в колективі, індивідуальні чинники).

Ключові слова: мотивація; спорт; діти; молодші школярі; фізичне виховання

Постановка проблеми. На сучасному етапі заняття спортом молодших школярів розглядаються не лише як інструмент підтримки фізичних сил, але і як засіб розвитку «здоров'язберігаючої компетентності, ... удосконалення життєво необхідних умінь та навичок, вмінь використовувати їх у навчальній та повсякденній діяльності, розширення функціональних можливостей організму учнів шляхом цілеспрямованого розвитку природних здібностей, основних фізичних якостей» (*Стратегія розвитку фізичного виховання...*, 2019). Пошуки методів мотивації до занять спортом, як і будь-якою діяльністю, є актуальною проблемою, зважаючи на фізіологічні та когнітивні особливості розвитку особистості у період «зрілого дитинства» (від 6/7 до 10/11 років). Так, при активному анатомно-фізіологічному розвитку організму психіка та пізнавальні здібності дитини характеризуються

незібраністю, розсіяною увагою, швидким «перемиканням» з однією теми на іншу та неможливістю довго концентруватися на одній справі. Тому і шкільні заняття для першокласників скорочено, а ігрові методи навчання займають першорядне становище.

Зважаючи на вищеописані особливості розвитку дитини та необхідність постійних занять спортом для досягнення видимого результату важливою стає константа «мотивації» як заохочувального елементу в процесі фізичної підготовки. Питання мотивації дитини до ведення спортивного способу життя є актуальним для батьків, вчителів, тренерів секцій та організаторів спортивних гуртків, дитячих лікарів, психологів та інших зацікавлених суб'єктів.

Аналіз досліджень та публікацій. Мотивація як «достатня причина» для фізичної, розумової, пізнавальної, навчальної активності людини (і дитини в тому числі) розглядалася у роботах філософів (А. Шопенгауер) та психологів. Надбудовою поняття мотивації виступають пануючі соціально-політичні умови. Наприклад, в комуністичні часи у якості основного мотиваційного стимулу для занять спортом виступала необхідність «виконання боргу перед країною» (для дорослих спортсменів) та відповідно «стати кращим громадянином своєї країни» (для дітей) (О.А. Чернікова). Паралельно розглядалося поняття «рівня домагань» особистості як мотиву до фізичної активності (О.В. Дашкевич). Сьогодні вчені розуміють феномен мотивації як «психічну властивість, що спрямовує активність людини» (Родіонов, 2019). Дана проблема розглядається переважно в підручниках з психології спорту з позицій дорослих спортсменів, які тренуються в певному виді спорту.

Невирішені частини загальної проблеми. Нами було виявлено єдину статтю, у якій спортивна мотивація дітей виступає як предмет окремого дослідження (Г.І. Польшина «Мотивація дітей к заняттям спортом на етапі початкової спортивної підготовки»). Питання мотивації молодших школярів до занять фізичною культурою та спортом у позаурочний час не розглядалося вченими взагалі.

Метою нашої статті є виявити та описати ключові засоби мотивації дітей молодшого шкільного віку до занять спортом у позаурочний час. **Предмет** – мотивація до занять спортом як заохочувальна методика впливу на світоглядні переконання та формування моделі поведінки школярів молодшого шкільного віку у вільний від занять у школі час. **Об'єкт** – мотиваційні засоби до занять спортом дітей молодшого шкільного віку з можливістю системного використання у практичній діяльності тренерів, вчителів, батьків. **Методологічною основою** дослідження є використання аналітичного, системного, функціонального методів. Досягнення мети передбачає розв'язання таких **завдань**: виявити засоби мотивації молодших школярів до занять спортом та охарактеризувати їх, окреслити можливі форми фізичної активності, окреслити деструктивні елементи під час занять спортом, що здійснюють демотивуючий вплив на дитину.

Виклад основного матеріалу. Мотивація – це зв'язок особистості та її діяльності, сукупність суб'єктивних чинників, що визначають направленість активності індивіда. Через даний феномен можемо охарактеризувати особистість як суб'єкта занять, виявити витоки, сутність, зміст її активності, здатність до саморегуляції та адаптації (Бабушкин Г.Д.).

У зміст поняття «мотивація» включено різні прояви психологічної сутності людини: мотиви, потреби, інтереси, цілі, мотиваційні установки, ідеали тощо. Вона також займає окреме місце в структурі особистості, визначаючи направленість, характер, емоції, здібності, психічні процеси. За свідченням С.Л. Рубінштейна, мотивація – це «детермінація, що реалізується через психіку», «опосередкована процесом її відображення суб'єктивна детермінація управління людини світом» (Бабушкин, 2004).

На інтенсивність та регулярність занять спортом впливають різні чинники та конкретні обставини для фізичної активності. Відповідно, мотивація також розглядається вченими на різних рівнях. Так, Н.Б. Стамбулов представляє мотивацію спортсменів у вигляді трирівневої піраміди: 1 (основа піраміди) – потреби, ситуативні мотиви, 2 – схильності, інтереси, ідеали, ціннісні орієнтації, 3 (найвищий рівень) – світогляд, життєва позиція та цілі (Родионов В., Родионов А., & Сивицкий, 2019). Застосування цього погляду до дітей молодшого шкільного віку не видається доречним, адже інтереси, ідеали та життєві цілі у них лише формуються. Можемо розглядати їх мотивацію лише на першому рівні («потреби, ситуативні мотиви») та частково на другому («схильності, інтереси»).

Більш актуальною для шкільної молоді періоду «зрілого дитинства» можна вважати класифікацію підстав до спортивної мотивації, запропоновану Р.А. Пілояном (Родионов В., Родионов А., & Сивицкий, 2019). Вона, зокрема, включає такі пункти:

- а) спонукальні (коли задовольняються духовні та матеріальні потреби),
- б) базисні (коли спостерігається зацікавленість в комфортних соціальних умовах для занять, потреба у накопиченні спеціальних знань та навичок, а також у відсутності болювих відчуттів),
- в) процесуальні (актуалізуються у вивченні супротивника та відсутності психогенних впливів, що негативно впливають на результати фізичної активності).

В аспекті вивчення мотивації дітей важливим також є направленість мотивації: «до» (на досягнення успіху) чи «від» (на уникнення невдач).

Вчені та суб'єкти практичної спортивної діяльності поділяють мотивацію на два різновиди:

- загальна, що формується поступово через постійні заняття та виражається у довгострокових переконаннях та орієнтації на заняття спортом;
- конкретна – актуалізується у момент конкретного тренування, змагання чи підготовчого спортивного етапу.

Суб'єктами мотивації у випадку спонукання дітей молодшого шкільного віку до фізичної активності виступають:

- А. батьки, родичі,
- Б. вчителі,
- В. тренери та організатори спортивних секцій,
- Г. представники державних та громадських спеціалізованих установ,

Д. однолітки, соціальна група,

Е. дорослі «авторитети» (з якими дитина не перебуває у родинних зв'язках), наприклад, підліток чи спортсмен-любитель на спортивному майданчику у дворі (спортивному залі).

Дослідниця Г.І. Польшина на основі вивчення наукової літератури та емпіричних досліджень робить висновок, що визначальну роль у формуванні стійкої мотивації до регулярних занять спортом відіграють «особисті якості, поведінка та діяльність тренера» (Польшина, 2007).

Суб'єктам важливо пам'ятати також про те, що у досліджуваній нами період (а саме у віці від 6/7 до 10/11 років) мотиви до занять спортом та інших видів фізичної активності ще не проявляються як стійка і усвідомлена зацікавленість. Зараз доречно говорити про формування звички, що виробляється завдяки систематичним заняттям фізичними вправами, відвідування гуртка чи секції. Саме ця звичка та формування спортивно-орієнтованого світогляду (переконання, що спорт – це невід'ємна частина життя особистості) вже можуть бути досить стійкими.

Г.І. Польшина говорить також про те, що мотивація не лише спонукає дітей до занять спортом та фізичною культурою, але й надає заняттям суб'єктивний, особистий смисл. Вона також вказує на «мінливість» (Польшина, 2007) дитячих мотивів, їх підпорядкування настрою, обставинам, конкретному етапові тренувань, а також тим результатам, які маленький спортсмен отримує в ході занять (чим краще виходить виконувати вправи, тим вищий рівень мотивації).

Основними мотивами, що спонукають особистість періоду «зрілого дитинства» займатися спортивною активністю, виступають:

- прагнення до задоволення духовних потреб – комунікаційних, емоційних, адже заняття дають нові враження,
- соціальні – у дитини формується почуття причетності до певної соціальної групи,
- виражальні – актуалізуються в моді на здоровий спосіб життя, престиж спорту, орієнтації на думку друзів-спортсменів, родичів-спортсменів тощо,
- прагнення до самоствердження – можливість стати лідером в колективі, отримати повагу оточуючих, отримати похвалу та визнання,
- прагнення до фізичної та моральної досконалості, адже фізична активність розвиває тіло, виховує характер.
- На основі вивчення сучасних підходів до мотивації дітей до занять спортом та фізичною культурою у позаурочний час, ми виявили наступні засоби:
- вербально-спонукальні: усне заохочування до фізичної активності;
- демонстраційно-спонукальні: коли дитина бачить конкретний приклад (батьків, старших братів/сестер, однолітків тощо);
- образно-спонукальні: перегляд фільмів, мультфільмів чи вистав, читання книг тощо, де представлено образ успішного спортсмена чи фізична активність відіграє значну роль в досягненні успіху персонажу;
- подієво-спонукальні: участь у майстер-класах чи відкритих заняттях, відвідування спортивних заходів (наприклад, змагань з баскетболу чи футболу);
- візуально-спонукальні: актуалізуються в оформленні залу для занять, формі спортсменів, атрибутиці для занять спортом. Наприклад, стрічка в легкій атлетиці чи сукня у спортивних бальних танцях.

Водночас, спостерігаємо ряд деструктивних чинників, які негативно впливають на мотивацію особистості періоду «зрілого дитинства» до занять фізичною культурою та спортом. У такому віці діти ще залежні від дорослих (наприклад, від робочого графіку, коли секції та спортивні заняття відвідуються не відповідно бажань дитини, а згідно розкладу робочого навантаження батьків). Авторитетом для школярів все ще залишаються дорослі, тож особистість спортивного наставника також відіграє значну роль. На новий рівень виходить соціальна роль дитини, а отже актуалізується залежність від думки однолітків. На основі зазначеного ми виділили ключові, на нашу думку, чинники, що зменшують мотивацію дитини до позаурочної фізичної активності:

- нерегулярність тренувань;
- примус до занять спортом з боку батьків (тренера, вчителя) та мотивація через особистість дорослого («Я мріяла танцювати», «Я знаю, як тобі буде краще» і под.);
- насильницькі дії з боку дорослих: фізичні (тренер застосовує фізичну силу у якості покарання) або психологічні (коли дитину принижують через неможливість виконати певну вправу);
- неправильний вибір виду спорту (невідповідність індивідуальним особливостям розвитку дитини, її темпераменту, фізичним здібностям тощо). Наприклад, коли для дитини-інтроверта обирають командний вид спорту;
- відсутність дисципліни в колективі;
- індивідуальні чинники, що складаються під впливом сімейних традицій, колективу, що відвідує дитина.

Висновки та перспективи дослідження. Здійснений аналіз дозволяє зробити висновки, що мотивація дітей молодшого шкільного віку до занять спортом та фізичною культурою – феномен мінливий та залежить від темпераменту особистості, наявності позитивних прикладів, способу життя родини, психологічного клімату в колективі. Різке перемикання молодшого школяра з одного заняття на інше визначається пошуком себе та орієнтацією на вироблення власного «Я» з індивідуальними рисами та особливостями. Це вимагає більш відповідального ставлення з боку дорослих, аби розгледіти нахили та індивідуальні фізичні можливості особистості періоду «зрілого дитинства». Відповідно до аналізу вподобань та здібностей дитини необхідно коригувати і спілкування з нею у напрямку спортивної мотивації: допомогти обрати різновид фізичної активності, підтримати, вчасно виявити талант та розвивати його, не наполягати, якщо дитині важко даються заняття в конкретному гурткові та за необхідності змінити його.

Список використаних джерел

- Бабушкин, Г. Д. (Ред.). (2004). *Общая и спортивная психология: учеб. для вузов*. Омск: СибГУФК.
- Демина, С. А. (2010). Спорт – средство воспитания силы духа и ключ к формированию психологии победителя. *Теория и практика физической культуры*, 1, 86-87.
- Іваній, І. В., & Сергієнко, В. М. (2016). *Психологія фізичного виховання та спорту: навч.-метод. посіб.* Суми: ФОП Цьома С. П.
- Польшина, Г. И. (2007). Мотивация детей к занятиям спортом на этапе начальной спортивной подготовки. *Вестник Адыгейского государственного университета. Серия 3: Педагогика и психология*. Взято с <https://cyberleninka.ru/article/n/motivatsiya-detey-k-zanyatiyam-sportom-na-etape-nachalnoy-sportivnoy-podgotovki> (дата обращения: 29.09.2019).
- Родионов В. А., Родионов А. В., & Сивицкий, В. Г. (Ред.). (2019). *Спортивная психология: учебник для академического бакалавриата*. Москва: Юрайт. Взято с https://stud.com.ua/25575/psihologiya/sportivna_psihologiya (дата обращения: 2.10.2019).
- Сидорова, О. (2014). Психологічні особливості професійної діяльності спортсмена та їх роль у процесі соціалізації. *Вісник КНУ імені Тараса Шевченка. Серія: Психологія*, 2, 89-92.
- Стратегія розвитку фізичного виховання та спорту серед учнівської молоді на період до 2025 року*. Міністерство освіти і науки України, 16 липня 2019. Взято с <https://mon.gov.ua/storage/app/media/gromadske-obgovorennya/2019/07/16/rozvitku-fizichnogo-vikhovannya-sered-uchnivskoi-molodi-do-2025-rok-1.docx> (дата обращения: 9.10.2019).

References

- Babushkin, G. D. (Ed). (2004) *Obshchaya i sportivnaya psikhologiya [General and sports psychology]*. Omsk: SibGUFK [in Russian].
- Demina, S. A. (2010). Sport – sredstvo vospitaniya sily dukha i klyuch k formirovaniyu psikhologii pobeditelya [Sport is a means of nurturing fortitude and the key to shaping the psychology of a winner]. *Theory and practice of physical education [Theory and practice of physical education]*, 1, 86-87 [in Russian].
- Ivanii, I. V., & Serhiienko, V. M. (2016). *Psykhologhiia fizychnoho vykhovannia ta sportu [Psychology of physical education and sports]: navch.-metod. posib.* Sumy: FOP Tsoma S. P. [in Ukrainian].
- Polshina, G. I. (2007). Motivatsiia detei k zaniatiam sportom na etape nachalnoi sportivnoi pidgotovki [Motivation of children for sports at the stage of initial sports training]. *Vestnik Adygeiskogo gosudarstvennogo universiteta. Seriiia 3: Pedagogika i psikhologhiia [Bulletin of the Adygea State University. Series 3: Pedagogy and Psychology]*. Retrieved from <https://cyberleninka.ru/article/n/motivatsiya-detey-k-zanyatiyam-sportom-na-etape-nachalnoy-sportivnoy-podgotovki> [in Russian].
- Rodionov, V. A., Rodionov, A. V., & Sivitskiy, V. G. (Eds.). (2019). *Sportivnaya psikhologiya [Sport psychology]*. Moskva: Yuryt [in Russian].
- Sydorova, O. (2014). Psykholohichni osoblyvosti profesiinnoi diialnosti sportsmena ta yikh rol u protsesi sotsializatsii [Psychological features of the athlete's professional activity and their role in the process of socialization]. *Visnyk KNU imeni Tarasa Shevchenka. Seriiia: Psykholohiia [Bulletin of Taras Shevchenko National University. Series: Psychology]*, 2, 89-92 [in Ukrainian].
- Stratehiia rozvytku fizychnoho vykhovannia ta sportu sered uchnivskoi molodi na period do 2025 roku [A strategy for the development of physical education and sport among schoolchildren for the period up to 2025]*. Ministerstvo osvity i nauky Ukrainy, 16 lypnia 2019. Retrieved from <https://mon.gov.ua/storage/app/media/gromadske-obgovorennya/2019/07/16/rozvitku-fizichnogo-vikhovannya-sered-uchnivskoi-molodi-do-2025-rok-1.docx> [in Ukrainian].

FROLOVA O., YARKHO I.

Mariupol State University, Ukraine

MOTIVATION TO EXERCISE FOR CHILDREN OF PRIMARY SCHOOL OUT-OF-CLASS

The article analyzes the problems and directions of motivation for primary school children to play sports outside of school hours – in sections, sport clubs, on their own (at home or on street sports grounds). The key motivational tools (verbal, demonstration, figuratively, event, visually-stimulating) and characteristics of family life, which increase the child's interest in sports, are identified. Destructive factors, which negatively influence the motivation of the “mature childhood”

personality to exercise in physical culture and sports (irregularity of training, compulsion, wrong choice of a sport, lack of discipline in the team, individual factors) are also described.

We have made the conclusion, that the motivation of school age children to sports and physical culture is the variable phenomenon, which depends on the individual temperament, the presence of positive examples, the family lifestyle, the psychological climate in the team. Frequent change of sport class is determined by the search for oneself and developing one's own individual traits and features. It requires a more responsible attitude of adults to consider the inclinations and individual physical abilities during the "mature childhood" period. According to the analysis of the child's preferences and abilities, it is necessary to adjust and communicate with him in the direction of sports motivation: to help choose the kind of physical activity, to support, to find talent and develop it in a timely manner, not to insist if it is difficult for the child to study in a particular circle and to change sport class, if it is necessary.

The subjects of motivation in the case of young pupil (in age 6-10 years) to physical activity are: a) parents, relatives, b) teachers, c) trainers and organizers of sports sections, d) representatives of state and public specialized institutions, e) coeval, social group, f) adult (non-family) authorities, such as a teenagers or amateur athlete on the street sports grounds (in a gym).

Key words: motivation; sports; children; primary school pupils; physical education

Стаття надійшла до редакції 28.09.2019 р.

УДК: 378.04:796.83.071.04

DOI: <https://doi.org/10.33989/2075-146x.2019.24.194890>

ОЛЕКСАНДР ХИЖНЯК

ORCID ID 0000-0003-1791-2957

Полтавський національний педагогічний університет імені В. Г. Короленка

СИСТЕМНИЙ ПІДХІД У ПРОФЕСІЙНО-ПРАКТИЧНІЙ ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНЬОГО ТРЕНЕРА З БОКСУ У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ

У статті обґрунтовано застосування ключових положень системного підходу у професійно-практичній підготовці майбутнього тренера з боксу в закладах вищої освіти. Встановлено, що, відповідно до положень системного підходу, професійно-практична підготовка майбутнього тренера з боксу в сучасних закладах вищої освіти здійснюється на основі тісного взаємозв'язку теорії і практики, що визначає необхідність, по-перше, координації вивчення професійно-орієнтованих дисциплін і навчальних практик таким чином, щоб теорія випереджала практику як за змістом, так і за часом вивчення; по-друге, високого рівня теоретичних знань фахівця; по-третє, реалізацію тісних міжпредметних зв'язків у процесі професійної підготовки.

Доведено, що ефективність навчальних практик залежить від дотримання таких умов: теоретична обґрунтованість системи підготовки студентів до практики, її навчальний і виховний характер, комплексний підхід до визначення завдань, змісту, форм і методів організації та проведення практики, забезпечення наступності та системності на різних етапах її проведення. Навчальні практики є обов'язковим компонентом процесу фахової підготовки майбутнього тренера з боксу, важливим етапом їхнього професійного зростання. В дослідженні систематизовано та адаптовано до проблеми професійної підготовки тренера основні принципи системного підходу: цілісності, сумісності елементів, функціонально-структурної будови, розвитку, лабільності, поліфункціональності, інтерактивності, варіативності.

Ключові слова: спортивно-педагогічна освіта, системний підхід, майбутній тренер з боксу, професійна підготовка тренера, навчальні практики

Постановка проблеми. На сучасному етапі розвитку й реформування системи вищої освіти України зростають вимоги до якості професійної підготовки фахівців різного профілю. Зокрема, це стосується майбутніх тренерів з видів спорту. Підготовка тренерів з боксу у вищих навчальних закладах вимагає застосування відповідних підходів, що відповідають сучасним запитам педагогічної науки та практики. Підготовка майбутнього тренера з боксу за спеціальністю 017 «Фізична культура і спорт» відносно новою стратегією як на першому (бакалаврському) так і на другому (магістерському) рівнях. Зростання уваги до системного підходу можна пояснити тим, що саме цей методичний орієнтир дозволяє раціонально поєднати зміст різних наук і навчальних дисциплін, різних видів і форм діяльності та спрямувати їх на досягнення кінцевої мети – формування конкурентоспроможного тренера з боксу.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблематику системного підходу у професійній підготовці майбутніх фахівців вивчали В. Беспалько, Д. Гвішані, О. Дубасенюк, Н. Кузьміна, С. Харченко, П. Хоменко, Ю. Шабанова. Особливості оптимізації системи підготовки майбутніх тренерів досліджували Є. Павлюк, А. Сидоров, Б. Лосин, Т. Чопик та ін. Значення боксу в системі фізичної підготовки студентів обґрунтовано в працях А. Атиля, А. Качуріна, С. Кіпріча, О. Криловського, В. Назимок, І. Юрченка. В той же час, незважаючи на